

เทียนทอง จันดาลาสาณ 2557: การมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำ
ชลประทานของโครงการชลประทานถิ่นเที่ยงใต้ เมืองปากงึม นครหลวงเวียงจันทน์
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการ
ลุ่มน้ำและสิ่งแวดล้อมป่าไม้) สาขาการจัดการลุ่มน้ำและสิ่งแวดล้อมป่าไม้ ภาควิชา
อนุรักษ์วิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติชัย รัตนะ, ปร.ค.
135 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานสภาพทั่วไป เศรษฐกิจและสังคม 2)
ความรู้ความเข้าใจ 3) ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทาน และ 4) ปัจจัยต่าง ๆ ที่มี
ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำชลประทานโครงการชลประทานถิ่น
เที่ยงใต้ เมืองปากงึม นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการ
สัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานในโครงการชลประทานถิ่นเที่ยงใต้ จำนวน 258 ราย
ด้วยแบบสัมภาษณ์ ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้
ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test และ F-test กำหนดค่า
นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 81.4 อายุอยู่ระหว่าง 46-
55 ปี ร้อยละ 58.5 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 31.0 อาชีพหลักทำนา แรงงาน
ในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน ร้อยละ 32.2 ใ้รับการจัดสรรน้ำระหว่าง 3-5 ไร่ ร้อยละ 64.0 แหล่งน้ำที่ใช้
คือ จากน้ำชลประทาน ส่วนใหญ่ชนิดพืชที่ปลูกคือ ข้าว ร้อยละ 66.7 และมีรายได้ 60,000 บาท
ภาพรวมเกษตรกรผู้ใช้น้ำมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการน้ำชลประทานอยู่ในระดับมาก สำหรับ
การมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.98 และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนี้ ด้านการได้รับประโยชน์
จากการจัดสรรน้ำชลประทาน ค่าเฉลี่ย 3.37 รองลงมา ด้านการวางแผนการใช้น้ำชลประทาน
ค่าเฉลี่ย 2.92 และด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาระบบชลประทานค่าเฉลี่ย 2.66
ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง แรงงานใน
ครัวเรือน การจัดสรรน้ำใช้ในที่ดิน ที่ตั้งแปลงเพาะปลูก รายได้ของครอบครัว และภาระหนี้สิน
ต่างกั้มีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05